

ابدال

www.ketab.ir
شیخ اکبر محیی الدین ابن عربی

تألیف: دکتر انوشه شریعت تربقانی

سرشناسه	: ابن عربی، محمّد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ ق.
عنوان و نام پندآور	: ابدال نویسنده اکبر محیی الدین ابن عربی، گردآورنده و تصحیح انوشه شریعت‌ترقی.
مشخصات نشر	: تهران: لاهوت، ۱۳۹۹.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۸۳-۵۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتیبه: ص. ۱۴۹ - ۱۵۰.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: ابدال (عرفان)
موضوع	: Abdal (Mysticism) *
موضوع	: ابدال (عرفان) - شعر
موضوع	: Abdal (Mysticism) - Poetry *
شناسه افزوده	: شریعت‌ترقی، انوشه، ۱۳۴۶ - ، گردآورنده، مصحح
رده بندی کنگره	: BP۲۷۵
رده بندی دیویی	: ۸۲۵/۳۹۷
شماره کتبی‌شناسی ملی	: ۷۴۰ ۱۸۲۷
وضعیت رکورد	: فیا

نام کتاب: ابدال

تألیف: دکتر انوشه شریعت‌ترقیانی

ناشر: انتشارات لاهوت

نوبت چاپ: اوّل - ۱۴۰۰

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

چاپ: احسان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۸۳-۵۱-۶

آدرس: تقاطع طالقانی و شریعتی - پلاک ۳ - واحد ۱

همراه: ۰۹۱۲۵۰۹۰۹۹۱

تلفن: ۶۶۴۸۸۴۹۶

فهرست

۹		مقدمه
۱۲		ابدال در روایات
۱۴		ابدال در اشعار فارسی
۱۷		فصل اوّل - دیوان ابدال
۵۹		فصل دوم - تعاریف
۶۱		وجه تسمیه
۶۱		الف - تبدیل صفات
۶۲		ب - به جا گذاشتن بدل
۶۳		جنسیت
۶۵		نظایر منازل نوزده گانه
۶۵		طبقات رجال الهی
۶۶		قطب یا غوث
۶۶		حکم ظاهر
۶۷		نماز صبح
۶۷		بر قلب مصطفی
۶۷		حال
۶۸		نکاح
۶۸		ثروت دنیا
۶۹		خرق عادت
۶۹		قطب واحد
۷۰		اقطاب قبل و بعد از پیامبر
۷۲		ذکر قطب
۷۲		افراد
۷۳		امام
۷۴		امام اقصی (عبدربه)
۷۵		امام ادنی (عبدالملک)
۷۶		اوتاد
۷۶		روحانیت
۷۷		ارکان کعبه
۷۷		حفظ چهار جهت

شاید بهتر باشد در ابتدای کتاب راجع به دلیل نگارش این اثر صحبت کنم. سال‌ها قبل خواهرزاده عزیزم که یک جوان دبیرستانی در خارج از کشور بود و هنوز وارد دانشکده پزشکی نشده بود، به من زنگ زد و گفت: دیشب خواب دیدم که از شما می‌پرسیدم ابدال چه کسانی هستند؟ سپس ادامه داد: من نمی‌دانم این کلمه به چه معنی است و چطور یا چرا این سؤال را از شما می‌کردم! بعد از آن که تلاش کردم با اطلاعات ناقص آن زمان خودم در مورد این اشخاص توضیحی برای او بدهم. اما بعداً به این فکر فرو رفتم که شاید بهتر باشد شرح مفصلی در این باره از آثار شیخ بیابم و برایش ارسال کنم. پس از جمع‌آوری مطالب و این‌که دیدم توضیحات کامل و مفصل شدند، صلاح دانستم که آن را به صورت کتابی برای همگان چاپ کنم و این‌چنین شد که کتاب حاضر در اختیار شما عزیزان قرار گرفت.

ابدال به فتح حرف اول در لغت جمع بدل و بدل است. ابدال را اصولاً بر کسی اطلاق می‌کنند که اوصاف نکوهیده و مذمومش به صفات محمود و پسندیده تبدیل پیدا کرده باشد. برخی گفته‌اند از آن جهت آنان را ابدال نامیده‌اند که به ایشان چنان قوه و نیرویی داده شده است که بدل خویش را هر کجا که بخواهند ترک و رها می‌کنند، هر چند این توانایی گاهی در صالحان هم دیده می‌شود که این مقام را ندارند.

آنها را بر شماری خاص اطلاق می‌نمایند. تعداد آنان نزد بعضی چهل نفر است، اما اغلب بزرگان تعداد آنها را هفت می‌دانند که چهار نفرشان اوتادند، دو تنشان دو امامند و یکیشان

قطب می‌باشد. عده‌ای هفت تن از ابدال را خارج از اوتاد می‌دانند و برخی قایلند که اوتاد چهارگانه از ابدالند. از آن جهت ایشان ابدال نامیده شده‌اند که چون یکی از ایشان فوت نماید، دیگری (از میان چهل تن) بدل آن شخص می‌شود. چهل تن نیز به واسطه گرفتن یک تن از سیصد تن تکمیل می‌شود و آنان نیز به واسطه یک نفر از مؤمنان صالح استکمال می‌یابند.

ابدال در روایات

در مورد ویژگی‌ها، تعداد و محل زندگی ابدال روایات بسیاری نقل شده است که به اختصار به آنها پرداخته می‌شود:

«ابدال هرگز فرزندی از خود نمی‌آورند، هر چند هفتاد همسر انتخاب کنند» [ذهبی شمس الدین: میزان الاعتدال، ج ۱، ص ۵۹۱].

خالد بن هشم فارسی گوید: به امام رضا علیه السلام عرض کردم: مردم گمان دارند که در روی زمین گروهی به نام ابدال وجود دارند، اینان کیانند؟ حضرت در پاسخ فرمود: «راست گفتند، منظور از ابدال همان اوصیا و جانشینان هستند که خداوند پس از مرگ و رحلت هر پیامبری، آنها را بدل و جانشین او قرار می‌دهد تا این که به حضرت محمد صلی الله علیه و آله آنها را خاتمه داد» [قمی عباس: سفینه البحار و مدینه الحکم و الآثار، ج ۱، ص ۲۴۶].

پیامبر صلی الله علیه و آله: «سه خصلت است که هر کس داشته باشد از ابدال است: خشنودی به قضای الهی، خویشتن داری از محرمات خدا و خشم گرفتن به خاطر خداوند عز و جل» [امحمدی ری شهری محمد: میزان الحکمة، ج ۱، ص ۵۲۴].

پیامبر صلی الله علیه و آله: «همانا ابدال امت من با کردارشان به بهشت نمی‌روند، بلکه به سبب رحمت خداوند و روح سخاوتمندشان و داشتن سینه‌ای بی‌کینه و مهربانی نسبت به همه مسلمانان به بهشت می‌روند» [امحمدی ری شهری محمد: میزان الحکمة، ج ۱، ص ۵۲۴].